

Informatie over PSA door de Sedatie praktijk Specialist

Inleiding

Binnenkort ondergaat u in het Universitair Medisch Centrum Utrecht (UMC Utrecht) een uitgebreid onderzoek en/of behandeling. Dit onderzoek / behandeling kan plaats vinden onder Procedurele Sedatie Analgesie (PSA) door een Sedatie Praktijk Specialist (SPS).

Sedatie betekent letterlijk het verlagen van het bewustzijn van een patiënt. Wanneer er tijdens deze procedure ook **pijnstilling** (analgetica) wordt toegediend dan spreekt men over **Procedurele Sedatie Analgesie (PSA)**. Dit gebeurt door toediening van geneesmiddelen via een klein infuusnaaldje in een ader van uw hand of arm. PSA zorgt er in het algemeen voor dat u een onplezierig onderzoek of behandeling als acceptabel ervaart. De PSA wordt uitgevoerd door een SPS. Dit is professional die hiervoor speciaal is opgeleid.

Met deze folder willen we u informeren over de PSA. Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, schrijft u deze dan op zodat u ze voor de behandeling kunt stellen aan de SPS of neem telefonisch contact op.

In deze folder wordt voornamelijk de term onderzoek gebruikt, maar hier kan ook behandeling/ procedure worden gelezen. Waar in deze folder de mannelijke vorm staat geschreven, wordt ook de vrouwelijke vorm bedoeld.

1. PSA

1.1 Wanneer PSA?

PSA kan worden toegepast om een onaangenaam (bijvoorbeeld pijnlijk) onderzoek of een onaangename behandeling voor een patiënt zo comfortabel mogelijk te laten verlopen. Dit wil zeggen met minder ongemak, zoals stress, angst en pijn. Daardoor kan de ingreep ook makkelijker plaatsvinden. Sedatie kan variëren van geringe slaperigheid tot een diepe slaap. Het effect hangt af van individuele gevoeligheid, keuze van het geneesmiddel, toedieningswijze en eventuele combinatie van geneesmiddelen die elkaar versterken. Daarnaast zal bij sommige ingrepen eerder gekozen worden voor een diepere slaap om deze voor u prettiger te laten verlopen.

1.2 Waarmee wordt de PSA uitgevoerd?

De SPS kan gebruikmaken van verschillende soorten geneesmiddelen voor de PSA. In de meeste gevallen maakt hij gebruik van geneesmiddelen om het bewustzijn te verlagen (het sedativum), en geneesmiddelen om pijn te verminderen (het analgeticum).

1.3.1 Sedatie en analgesie zijn verschillende begrippen

Sedatie wordt gegeven om angsten te verminderen en het bewustzijn zodanig te verlagen dat de onaangename procedure toch veilig kan worden uitgevoerd. Pijnstillers (analgetica) worden gegeven om de pijnlijke momenten van het onderzoek te onderdrukken.

1.3.2 Wat zijn de effecten van PSA op uw lichaam?

Het toedienen van sedatie en/of pijnstilling heeft de volgende effecten op uw lichaam:

- Het bewustzijn wordt verminderd door het sedativum: u wordt slaperig en suf. U maakt het daardoor niet geheel bewust mee. Soms bent u na afloop zelfs al vergeten wat er is gebeurd;
- De pijnprikkel wordt zo nodig onderdrukt door de pijnstiller (het analgeticum): u voelt minder of geen pijn;
- Uw reflexen, zoals ademen en slikken blijven intact. U bent in principe wekbaar; dit kunt u vergelijken met slapen. U bent dus niet onder narcose.
- U kunt misselijk worden. Dit is een bijwerking van verschillende medicijnen, zoals sommige pijnstillers.

Het grote verschil met narcose is dat u weliswaar slaapt, maar dat u tijdens de sedatie de beschermende lichaamsreflexen, zoals ademhaling, hoesten en slikken behouden blijven. Bij narcose is het bewustzijn zodanig verlaagd dat ademhaling en reflexen zodanig onderdrukt worden dat controle van de luchtwegen en ademhaling noodzakelijk is. Vandaar dat bij narcose veel meer maatregelen voor en na de operatie noodzakelijk zijn.

1.3.3. De taak van de Sedatie Praktijk Specialist:

De Sedatie Praktijk Specialist bewaakt u gedurende het onderzoek. Tijdens de PSA worden de belangrijkste lichaamsfuncties bewaakt en eventueel bijgesteld, zoals luchtweg, ademhaling, bloeddruk, hartactie en bewustzijn. Na de behandeling wordt u bewaakt op de uitslaapkamer en voordat u de ruimte mag verlaten wordt u eerst onderzocht zodat u in een zo optimaal mogelijke conditie naar huis kunt. De SPS is samen met de behandelend arts verantwoordelijk voor de PSA.

De SPS draagt zorg voor een voortdurende bewaking vanaf het moment dat u de behandelkamer binnenkomt, totdat u de afdeling weer verlaat.

2. Gang van zaken rondom de sedatie:

2.1 Voorbereidingen Gezondheid Vragen Lijst

Voorafgaand aan de sedatie ontvangt u een Gezondheid Vragen Lijst (G.V.L.). Uw medische gegevens zijn in het UMC Utrecht voor de SPS inzichtelijk. U stuurt uw G.V.L. terug naar het UMC Utrecht. Heeft u een internet code ontvangen dan nodigen we u van harte uit de G.V.L. via deze site in te vullen. Probeer u de vragen zo volledig mogelijk te beantwoorden. Uw eventuele eerdere ervaringen met sedatie en / of anesthesie kunt u ook doorgeven.

Mochten er naar aanleiding van uw ingevulde G.V.L. formulier nog vragen zijn, dan neemt de SPS telefonisch contact met u op. Soms kan het voorkomen dat de SPS u uitnodigt voor een persoonlijk onderzoek in het UMC Utrecht. Het kan ook zijn dat u ook nog vragen heeft of ons bepaalde zaken wil meedelen. Dit is mogelijk op ons telefonisch spreekuur (08875 555 55 zoemer 3645) iedere werkdag tussen 09.00 uur en 15.00 uur.

U mag op de dag dat de behandeling wordt uitgevoerd geen belangrijke en/ of ingrijpende beslissingen nemen. U mag na de behandeling niet zelf naar huis rijden en er moet iemand bij u in huis zijn gedurende de nacht.

2.2 Voorbereiding op de sedatie/ analgesie procedure

De sedatie/ analgesie procedure kan alleen plaatsvinden als u de uren ervoor nuchter bent gebleven. Dit houdt in dat u dan niet meer mag roken, eten of drinken. Voor de behandeling geldt meestal de laatste 6 uur geen vast voedsel en de laatste 2 uur voor het onderzoek mag u ook niets meer drinken. Heeft u last van een gestoorde maaglediging en / of slokdarm reflux, dan gelden er andere regels. Laat ons dit dan weten! U kunt gerust uw tanden poetsen of een klein slokje water nemen om uw medicijnen in te nemen.

Mochten er veranderingen zijn opgetreden in uw gezondheid tussen het tijdstip van het invullen van de G.V.L. en de behandeling laat ons dit zo nodig 24 uur voor de PSA weten. U kunt hiervoor contact met de SPS opnemen (08875 555 55 zoemer 3645) iedere werkdag tussen 09.00 uur en 15.00 uur.

2.3 Sieraden, make-up en overige zaken

U dient uw horloge, en sieraden af te doen. Neem geen waardevolle spullen mee. Ook is het verstandig de bril en contactlenzen veilig op te bergen. Een gehoorapparaat kunt u zo lang mogelijk inlaten. Verwijder eventuele make-up en nagellak. De SPS wil namelijk de natuurlijke kleur van uw huid en nagels kunnen zien om uw gezondheidstoestand te kunnen beoordelen. Het kan voorkomen dat u speciale operatie kleding aankrijgt.

2.4 Tijdens de behandeling

Op de behandelkamer komt u op een (behandel) bed te liggen. Hier ontmoet u ook de SPS, die de laatste voorbereidingen treft. Hij plakt de elektroden op uw borst of armen, waarmee de hartslag wordt bewaakt. Een klein apparaatje wordt op een van uw vingers bevestigd voor de controle van uw bloedstroom. Ook het zuurstofgehalte in uw bloed wordt hiermee gemeten. Om de arm wordt de manchet van de bloeddrukmeter aangelegd. Ook wordt in een bloedvat in uw arm of hand een infuus ingebracht. Ten slotte wordt voor in de neusgaten een slangetje geplaatst, waardoor zuurstof wordt toegediend en de ademhaling wordt gemeten. Nadat u bent aangesloten aan de bewakingsmonitor, is alles gereed en kan de PSA starten. De SPS zal de u gedurende de gehele procedure bewaken.

2.5. Na de sedatie procedure

Als de behandelaar (arts) klaar is met de behandeling, stopt de SPS met het toedienen van de PSA. U wordt dan weer snel helemaal wakker. Na de ingreep wordt u naar de uitslaapkamer gebracht, waar gespecialiseerde verpleegkundigen u verzorgen en uw toestand in de gaten houden. Zodra uw lichamelijke toestand het toelaat, wordt u kort onderzocht door de Sedatie Praktijk Specialist en als blijkt dat u aan de ontslagcriteria voldoet kunt u de afdeling verlaten. U ontvangt een brief met een telefoonnummer dat u kunt bellen als u eventueel problemen heeft die zouden kunnen samenhangen met de PSA.

U mag op de dag dat de behandeling wordt uitgevoerd geen belangrijke en/ of ingrijpende beslissingen nemen. U mag na de behandeling niet zelf naar huis rijden en er moet iemand bij u in huis zijn gedurende de nacht.

3. Complicaties en nawerkingen

Met de methode van werken door het anesthesieteam doen grote risico's of complicaties ten gevolge van de PSA zich zelden voor. Misselijkheid kan optreden als bijwerking van verschillende medicijnen, zoals sommige pijnstillers. We proberen hier zoveel mogelijk adequaat op in te spelen. Door de lage gebruikte doseringen komen misselijkheid en braken zelden voor.

4. Herstel

Het kan soms even duren voordat uw lichamelijke conditie weer is zoals voor de behandeling. U bent mogelijk sneller vermoeid. Op zich is dit heel gewoon, u en uw lichaam heeft voor de behandeling veel moeten doorstaan.

5 Vragen

Als u na het lezen van deze informatie over de PSA nog vragen heeft, stelt u deze dan gerust aan het sedatie team, telefonisch spreekuur (08875 555 55 zoemer 3645) iedere werkdag tussen 09.00 uur en 15.00 uur.

